

Fatih ÖLMEZ

**SİGORTALININ, SİGORTACININ
HALEFİYET HAKKINI
İHLAL ETMEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

I. BÖLÜM

GENEL OLARAK HALEFİYET

1. BORÇLAR HUKUKUNDA HALEFİYET	3
1.1. Halefiyet Kavramı.....	3
1.2. Kanuni Düzenleme	4
1.3. Amacı- Faydaları.....	5
1.4. Benzer Kurumlardan Farkları	6
1.4.1. Alacağın Temlikinden Farkları	6
1.4.2. Rücudan Farkları.....	7
1.4.3. Miras Hukukundaki Külli Halefiyetten Farkı	8
1.5. Halefiyetin Gerçekleşme Şartları	8
1.6. Halefiyetin Hukuki Niteliği ve Halefiyete Uygulanacak Kanun Hükümleri.....	9
1.7. Halefiyetin Gerçekleştiği An ve Hükümleri.....	10
2. SİGORTA HUKUKUNDA HALEFİYET	11

2.1. Kavram- Tanım	11
2.2. Amacı- Faydası.....	13
2.3. Sigorta Hukukunda Halefîyetin Gerçekleşme Şartları	14
2.3.1. Sigorta Himayesi Sırasında Rizikonun Gerçekleşmesi.....	15
2.3.2. Sigorta Kapsamındaki Bir Zararın Hak Sahibine Ödenmesi	17
2.3.3. Sigortalının Sorumlulara Karşı Talep Hakkı.....	18
2.4. Sigortacının Halefîyetinin Hukuki Niteliği.....	21

II. BÖLÜM

SİGORTALININ, SİGORTACININ HALEFİYET HAKKINI İHLAL ETMEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE İHLAL ÖRNEKLERİ

1. HALEFİYET HAKKINI İHLAL EDEN İŞLEMLERİN GEÇERLİ OLUP OLMADIĞI SORUNU	23
1.1. Genel Olarak	23
1.2. Emredici Hükümlere Aykırılık Bakımından	24
1.2.1. TTK. m.1472'nin Emredici Niteliği.....	24
1.2.2. TTK. m. 1481'in Emredici Niteliği.....	26
1.2.3. TTK. m.1472'nin Emredici Niteliğinin Kapsamı	27
1.2.4. Halefîyetin Emredici Niteliğine Aykırılığın Sonucu.....	28
1.3. Sigortalının Tasarruf Hakkı Bakımından	30
1.3.1. Sigortalının Tasarruf Hakkının Belirlenmesi Bakımından Halefîyetin Gerçekleştiği Anın Tespiti.....	30
1.3.2. Halefîyetin Gerçekleşmesinin Sonuçları.....	33
2. SİGORTALININ, SİGORTACININ HALEFİYET HAKKINA RİAYET ETME VE İHLALDEN KAÇINMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	35
2.1. Genel Olarak	35
2.2. Yükümlülüğün Geçerli Olduğu Sigorta Türleri.....	36

2.2.1. Genel Olarak	36
2.2.2. Sorumluluk Sigortalarında Durum	38
2.3. Yükümlü Olan Kişi	40
2.4. Yükümlülüğün Hukuki Niteliği	43
2.5. Yükümlülüğün Geçerli Olduğu Zaman Dilimi	46
2.6. Yükümlülüğün Konusu.....	50
2.6.1. Genel Olarak.....	50
2.6.2. Halefiyet Hakkını İhlal Etmeme Yükümlülüğü.....	50
2.6.3. Halefiyet Hakkını Koruma Yükümlülüğü.....	51
2.6.4. Halefiyetle İlgili Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü.....	54
2.6.5. Sigorta Genel Şartlarındaki Yükümlülükle İlgili Maddeler.....	56
2.7. Sigortacının Halefiyet Hakkının İhlali Örnekleri	58
2.7.1. Genel Olarak	58
2.7.2. Sigortalı İle Muhtemel Zarar Sorumlusu Arasında Sorumsuzluk Anlaşması Akdedilmesi.....	61
2.7.3. Sigortalının Zarar Sorumlusunu İbra Etmesi.....	65
2.7.3.1. Genel Olarak.....	65
2.7.3.2. Sigorta Tazminatı Alınmadan Önce Yapılan İbra.....	67
2.7.3.3. Sigorta Tazminatı Alındıktan Sonra Yapılan İbra.....	70
2.7.4. Sigortalının, Aynı Zararı Hem Sigortacıya Hem de Zarar Sorumlusuna Tazmin Ettirmesi	74
2.7.4.1. Genel Olarak.....	74
2.7.4.2. Sigortalının, Zarar Sorumlusundan Tazminat Aldıktan Sonra Aynı Zarar İçin Sigortacıdan da Tazminat Alması.....	75
2.7.4.3. Sigortalının Sigortacıdan Sigorta Tazminatı Aldıktan Sonra Aynı Zarar İçin Zarar Sorumlusundan da Tazminat Alması	76
2.7.4.4. Zarar Sorumlusunun Sigortalıya İyiniyetle İfası	78
2.7.5. Sigortalının Zarar Sorumlusuna Dava Açması.....	82
2.7.5.1. Genel Olarak.....	82

2.7.5.2. Sigorta Tazminatı Alınmadan Önce Dava Açılması	82
2.7.5.3. Sigorta Tazminatının Alınmasından Sonra Dava Açılması.....	86
2.7.5.4. Davanın Kabul, Feragat ya da Sulhle Sonuçlanması..	91
2.7.6. Halefiyetin Gerçekleşmesinden Önce Tazminat Alacağıının Zamanaşımına Uğraması.....	93

III. BÖLÜM

HALEFİYET HAKKININ İHLAL EDİLMESİNİN SONUÇLARI

1. BEYAN YÜKÜMLÜLÜĞÜNE AYKIRILIK BAKIMINDAN DOĞAN SONUÇLAR	97
1.1. Sözleşme Öncesi Beyan Görevine Aykırılıktan Doğan Sonuçlar	97
1.2. Sigorta Süresi İçinde İhbar Görevine Aykırılıktan Doğan Sonuçlar	100
2. SİGORTA ETTİRENİN ZARARI ÖNLEME, AZALTMA VE SİGORTACININ RÜCU HAKLARINI KORUMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNE AYKIRILIĞINDAN DOĞAN SONUÇLAR (TTK. M. 1448)	102
3. SİGORTACININ, HALEFİYET HAKKINI İHLAL EDEBİLECEK HUSUSU SİGORTA TAZMİNATINI ÖDEMEDEN ÖNCE ÖĞRENMESİ	105
4. SİGORTACININ SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME HÜKÜMLERİNDEN YARARLANABİLME DURUMU.....	106
5. SİGORTALININ TTK. m. 1472/2 GEREĞİ SORUMLULUĞU	108
5.1. Genel Olarak	108
5.2. Sigortalının Halefiyetin İhlalinden Doğan Sorumluluğunun Hukuki Sebebi ve Sorumluluğa Uygulanacak Hükümler	109
5.3. Sigortalının Halefiyetin İhlalinden Doğan Tazminat Sorumluluğu (TTK. m. 1472/2 - TBK. m. 112)	110

5.3.1. Genel Olarak.....	110
5.3.2. Sigortalının Sorumluluğunun Şartları	111
5.3.2.1. Halefiyet Hakkını İhlal Eden, Borca Aykırı Bir Eylem Bulunmalıdır ve Sigortacı Sigorta Tazminatını İfa Etmiş Olmalıdır.....	111
5.3.2.2. Sigortacı Zarar Sorumlusuna Rücu Edememesi Sonucu Zarara Uğramalıdır	113
5.3.2.3. Sigortalı Kusursuzluğunu İspat Edememelidir	114
5.3.3. Sigortacının Sigortalıya Tazmin Ettirebileceği Zararları.	114
5.3.4. Davada Taraflar	118
5.3.5. Yetkili ve Görevli Mahkeme.....	119
5.3.6. Zamanaşımı.....	120
SONUÇ	123
KAYNAKÇA	131